

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 2

April 1999

Årgang 34

Kaktus og andre sukkulenter udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion : Henrik Helms Madsen, Trælgårdsvej 4 Dk-8544 Mørke, tlf. 86 37 66 45
email : madsenkaktus@vip.cybercity.dk

Tryk: Kolding Trykcenter, Gejlhavegård 23, DK-6000 Kolding.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 250 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Gironr. 6 57 87 13. About membership apply to mr. Dubbeld Samplonius.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/4 side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 200 Dkr.-Price for ads: 1/4 page 200 Dkr.

SIDEN SIDST

Så er det heldigvis forår igen, alle kaktus og sukkulent samlere kan igen få smil på læben.

Jeg håber at alle har modtaget deres frø fra PBP listen. Jeg beklager at leveringen blev lidt senere end lovet, men til næste år tror jeg vi skal prøve at få listen ud allerede omkring november, så bestillingerne kan være mig i hænde omkring 1. januar. Så skal jeg nemlig ikke både sortere frøposer og lave kaktusblad samtidig. Men det kunne jo også være en venlig person havde meldt sig til redaktørposten til den tid så problemet er måske ikke så stort.

Det glæder mig at kaktusturen til Holland, Tyskland og Belgien bliver gennemført i år. Det kan ikke undgå at blive en spændende tur. Husk pas og penge!!

Årsmødet i Kalundborg bliver også spændende, det er vigtigt at rigtig mange møder op i år, især til generalforsamlingen. Medlems situationen i NKS er uhyggelig og der kræves nærmest mirakler for NKS's overlevelse. Derfor kom og deltag i debatten til generalforsamlingen!! Læs mere inde i bladet.

Husk også at møde op i kredsene når der er møde. Det er der tingene sker, plantesalg, gode råd osv.

Formanden.

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://users.cybercity.dk/~bdc4885/nks.html>

Selskabets styrelse:

Formand: Henrik Helms Madsen,
Trælgårdsvej 4, DK-8544 Mørke, tlf. 86 37 66 45
email: madsenkaktus@vip.cybercity.dk

Sekretær: Preben Daugaard, Sabro skovvej 9
DK-8471 Sabro, tlf+fax 86 94 84 35
email: pd@kemi.aau.dk

Kasserer: Dubbeld Samplonius,
Nørrevænget 138,
DK-8310 Tranbjerg, tlf. 86 29 91 23.
Samplonius@teliamail.dk

Øvrige funktionærer:

Bestyrer af diateket: Esther Genker,
Tranumparken 1-6-2, DK-2660 Brøndby Strand,
tlf. 43 54 22 41.

Dansk bibliotekar: Bent Olesen,
Østerskovvej 13, Ilskov, DK-7451 Sunds,
tlf. 97 14 52 94.

Svensk bibliotekar: Larseric Arne, Fivlered
Sjøgård-en, S-52043 Åsarup

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige:

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab,
Giro 76 07 72-4.

Norge: Nordisk Kaktus Selskab,
Giro; 0806 1914219

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen.

Forsiden viser: Echinopsis terscheckii. F.M Knuth plante, nu tilhørende Botanisk have i København. Foto udlånt af botanisk Have i København.

Opuntia rutilans del 2. Nogle flere tanker om Opuntia rutila!

I årene 1892-95 indsamlede C. A. Purbus flere planter som han kaldte *Opuntia rutila*. De var indsamlet i Argus Mts., ved bjergpasset Inyo, og White Mts i det vestlige Californien. Magruder og Gold Mts. I Nevada. Grand Mesa Colorado 1500 - 1900 meter over havet. Disse planter var sandsynligvis *Opuntia polyacantha* var. *erinacea* ikke *Opuntia* 'Rutilans'.

I Monatsschrift für Kakteenkunde 4 (3): 42-43 (1893), C.A. Purbus, stod blandt andet følgende om kaktusserne i Grand Mesa i det vestlige Colorado:

I 5-6000 fods højde findes figenkaktussen *Opuntia rutila* Nuttall og varieteter, eller former heraf. *Opuntia rutila* Nuttall varierer så utroligt meget, at det er svært at se, hvad der er den typiske art og hvad der er varieteter. Hr. Professor Dr. Schumann i Berlin har fået eksemplarer af alle de kaktus der findes her i området for at skulle bestemme dem, og for at klarlægge, om der er tale om arten eller varianter til *Opuntia rutila* Nuttall, som findes her på stedet.

Opuntia rutila Nuttall har her som regel flade rundelige led, men tornene er meget forskellige, nogle har 2 cm lange snavset hvide torne og andre har 4-5 cm lange delvis lysebrune til snavset hvide torne. Ved de tørre, sandede og stenede skråninger ved Gunnisonfloden, fandt jeg en *Opuntia rutila* Nuttall med 5 til 8 cm lange næsten brune torne, og aflange led.

Blomsten er ligeså forskellig som leddene og tornene, nogle grupper er purpurrøde og andre er mørkere rosenrøde, der er endvidere også former med bleggule, mørkegule, orange-gule og næsten hvide blomster. Ikke alle dufter ens, og støvtrådene er heller ikke ens. For eksempel er de hos den form med purpurrøde blomster, gule og hos de gulblomstrede mere orange-gule eller rødlige. Disse pragtfulde variationer gør denne *Opuntia* til en af de skønneste frilandskaktus. *Opuntia rutila* Nutt foretrækker meget sandede voksesteder, i 5400-6100 fod findes

den storleddede form. Længere oppe i bjergene findes formen med de små led. De største led er næsten 10 cm i diameter, og de mindste led kun 6 cm.

Det virker som om at Purbus kaldte alle de tørfrugtede arter der vokser i dette område *Opuntia rutila*, men nogle af dem var sandsynligvis varianter af *Opuntia polyacantha* (mest *Opuntia polyacantha* var. *rhodantha*) og måske er det kun nogle få af dem fra området omkring the Gunnison River der rent faktisk er *Opuntia rutila* Nuttall.

Det er også muligt at *Opuntia pachyclada rosea* L. Späth Katalog, er en udvalgt klon af *Opuntia rutila*, da denne også er indsamlet af C.A. Purbus (1892-93) i Grand Mesa Colorado. (Navnet *Opuntia pachyclada rosea* L. Späth Katalog; er af Britton & Rose (1919) kort nævnt som katalog navn, og den er nævnt i Purbus (1925) p. 65, men er aldrig blevet korrekt publiceret.)

Mere rod eller endnu et forsøg på at rydde op i *Opuntia rutila*!!

I området i nærheden af Green River, hvor Nuttall fandt *Opuntia rutila*, vokser der fire forskellige *Opuntia*; to er varianter af *Opuntia polyacantha* disse er sandsynligvis tetraploid ($2n = 44$) den ene er *Opuntia polyacantha* var. *rhodantha* (navnet er ikke gyldigt publiceret som variant til *polyacantha* endnu). *Opuntia polyacantha* var. *rhodantha* vokser nær the Green River, og nær Utah's grænse i ørken område. *Opuntia polyacantha* var. *polyacantha* vokser over hele området, og de to varianter krydser sig med hinanden, de er begge fladleddede planter, hvor leddene sider godt fast til i hinanden.

Den tredje art der vokser her, er *Opuntia fragilis*, den findes oftest i sandede områder, men er ikke særlig "kræsen" med sit voksested, og er meget almindelig i hele det sydvestlige Wyoming.

Den sidste art der vokser i dette område, er netop den plante der i kultur kaldes *Opuntia rutila*. Det er en dværgagtig art med

aflange, eller runde led, der godt kunne ligne en mini form af *Opuntia polyacantha* var. *rhodantha*, den minder en del om *Opuntia fragilis*, men leddene er normalt mørkere og blankere grønne (ofte rødlig), areoler er større og som knuder på leddene, har færre men kraftigere torne oftest kun yderst på leddet. Leddene er næsten dobbelt så store som hos *Opuntia fragilis*, men leddene brækker ikke så let af medmindre, planten er meget saftspændt (men er dog lette at brække af uden besvær). Blomsternes farve varierer meget, og ikke som hos *Opuntia fragilis* hvor den altid er gul (men dog kan have rødt svælg) og er større end hos *fragilis*, de kan næsten være hvilken som helst farve, er oftest rosa eller pink, men er i sjældne tilfælde røde, orange eller gule. Støvtrådene varierer også meget og kan være gule, orange, røde eller violette. *Opuntia rutila*'s foretrukne voksesteder er skråninger med lerjord (skifferler) og det er her den oftest kan findes. Nogle gange stammer jorden fra granit eller andre typer af klippe, men det er oftest

en form for lerjord, og i sjældne tilfælde stammer jorden fra sandstensklippe, men her trives den ikke så godt.

Opuntia rutila er som *Opuntia fragilis* hexaploid ($2n = 66$) og blander sig som *fragilis* med de andre arter den vokser sammen med, i det sydvestlige Utah med *Opuntia aurea*.

Typelokaliteten er lidt svag (sydvestlige Wyoming) og der er ikke noget originalt type eksemplar (Purpus eller C. Schumann kunne have lavet et herbarium ark med den, men da alt deres materiale blev ødelagt under den Anden Verdenskrig, er der ingen dokumentation for dette). Den plante som Griffiths indsamlede som *Opuntia rutila* og som Benson brugte som Neotype for hans *Opuntia polyacantha* var. *rufispina* er *Opuntia polyacantha* var. *polyacantha*. (navnet *Opuntia rutila* er på denne vis blevet til endnu et synonym for *Opuntia polyacantha*).

Da der i det sydvestlige Wyoming som nævnt også vokser *Opuntia fragilis*, *Opun-*

Opuntia rutila.

tia polyacantha var. *polyacantha*, og *Opuntia polyacantha* var. *rhodantha* (samt mellemformer mellem *Opuntia polyacantha* var. *polyacantha* and var. *rhodantha*) er det ikke så mærkeligt at, Lyman Benson kaldte alle disse planter *Opuntia fragilis* var. *brachyarthra*, beskrivelsen for denne kunne passe på alle af disse. Men navnet er forkert da der for eksempel i North Dakota på Typelokaliteten for *Opuntia fragilis* er der planter der ligner planter fra Typelokaliteten for *Opuntia fragilis* var. *brachyarthra* (Inscription Rock, i nærheden af Zuni, New Mexico) (Forøvrigt vokser *Opuntia rutila* IKKE i nærheden af Inscription Rock!!) De planter der vokser på Typelokaliteten for *Opuntia fragilis* var. *brachyarthra* kan ikke forveksles med *Opuntia rutila* de er derimod identiske med *Opuntia fragilis* var. *fragilis*, der vokser længere imod øst, men tornene er mørkere og mere brunlige, og de er mindre end de østlige former, (og IKKE STØRRE som Benson har skrevet!!) I naturen ved Inscription Rock er den mest almindelige størrelse på leddene ca. 9 til 12 mm i diameter, og et led som er 2.5 cm er sjældent og ville være et KÆMPE led. På de nord østlige prærier i Minnesota, Wisconsin, Nebraska, og North Dakota er leddene normalt 3 cm lange og 2 cm det mest almindelige.

I kultur bliver leddene på *Opuntia* ofte større end i naturen, men de vestlige former af *Opuntia fragilis* forbliver mindre end de østlige.

Navnet *Opuntia fragilis* var. *brachyarthra* bør derfor være synonym for *Opuntia fragilis* var. *fragilis*, da de planter der vokser længere imod nordøst er meget variable og her vokser begge former ved siden af hinanden i de samme populationer, også former der er identiske med planter ved Inscription Rock! Da der ikke er nogen biologisk forskel, havde det været bedre om Benson havde holdt sig til Britton & Rose, som netop havde var. *brachyarthra* som synonym for *Opuntia fragilis* var. *fragilis*.

For nu at vende tilbage til *Opuntia rutila* igen, er jeg, efter at have læst alt hvad jeg har kunnet finde om *Opuntia rutila*, blevet sikker på, at Thomas Nuttall virkelig fandt en ny art og at det første navn *Opuntia rutila*

Nuttall, som Torrey & Gray (1840) publicerede, burde have været gyldigt. Der er dog også en sidste mulighed; at den er en hybrid imellem *Opuntia fragilis* og *Opuntia polyacantha* var. *rhodantha*, men da *Opuntia rutila* er ikke steril som det oftest er med hybrider, er det ikke sandsynligt.

I naturen er *Opuntia rutila* en meget almindelig plante, den vokser fra det sydvestlige Wyoming sydpå igennem det østlige Utah og det vestlige Colorado og lidt ind i det nordøstlige Arizona og det nordvestlige New Mexico. Nogle gode steder hvor den kan ses er: Montrose, Colorado; La Sal Mountains in Utah; Dinosaur, Colorado; Paradox, Colorado; Green River, Wyoming; Jensen, Utah.

Egne erfaringer med *Opuntia rutila* og *Opuntia* 'Rutilans' i kultur:

Jeg har endnu ikke kunnet få fat i så mange planter af *Opuntia rutila* eller 'Rutilans'. Jeg har dog fået fat i *Opuntia* 'Super Rutila' der ifølge Claude Barr er en hybrid af *Opuntia aurea* X *Opuntia rutila*. Men denne ligner

Nærbillede blomsten af *Opuntia rutila*,
(foto Benny Møller Jensen.)

også "bare" *Opuntia* 'Rutilans', derudover har jeg nogle andre planter som godt kunne være *Opuntia rutila*, disse er fra nogle frø der skulle være indsamlet i Texas?, der er sandsynligvis tale om en fejl fra frøleverandøren, men planterne svarer præcis til beskrivelsen på *Opuntia rutila*, se billede heraf og se hvor forskellige de er. (Disse frø har jeg modtaget som *Opuntia arenaria*!).

12 forskellige kloner af *Opuntia rutila*, fra samme frøportion.

Alle de former af *Opuntia rutila* og *Opuntia* 'Rutilans' der dyrkes i vores have, klarer sig bedst, hvis de er beskyttet imod vintervæde, men overlever dog også uden. Men hvis man vil have glæde af mange blomster i planterne, er det bedst at overdække dem med glas, eller plast om vinteren, men der skal kunne komme luft til planten fra siderne. Det er også muligt at dyrke dem i store flade potter, da de ikke bliver så voldsomt store. Disse pottede planter kan så opbevares i et uopvarmet drivhus om vinteren.

Afsluttende bemærkninger:

Alt dette bekræfter den udviklede historie og det varierede brug af navnet *Opuntia rutila* Nuttall, som var grunden til at Steve Jankalski valgte at give navnet *Opuntia* 'Rutilans' til den plante med de flotte magenta blomster, næsten tornløse kølleformede led, og som er vidt udbredt i kultur.

Men! Der er stadig ikke nogen der gyldigt har navngivet de *Opuntia rutila* som er almindelig i naturen, og som bare venter på at blive dyrket i vore haver. Hvilket navn den vil få er stadig en gåde, men navnet *Opuntia rutila* vil ikke kunne bruges, da det er blevet brugt som neotype for *Opuntia polyacantha* var. *rufispina*.

Litteratur referencer ud over Steve Jankalski's:

Barr, C.A. (1963) Artikel om Hardy Cacti, i Handbook on Succulent plants. Special Printing of Plants & Gardens 19 (3). Brooklyn Botanic Garden Record.

Berger, A. (1904) Monatschrift für Kakteenkunde, 14: 109-110, fig. På 105.

Ferguson, D.J. (1998), Re: *Opuntia* "rutila" Hardycacti_etc. April 6th 1998.

Purbus, C.A. (1893) Die Kakteen Der Grand Mesa in West-Colorado. I Monatschrift für Kakteenkunde 4. (3): (genoptrykt i Kakteen und Orchideen-Rundschau- KOR- 3/1977, 15. (5): 41-45.(1977))

Purbus, J.A. (1925) Freiland - Kakteen, Mitteilungen der Deutschen Dendrologischen Gesellschaft. 35: 44-67, taf. 11-16.

Spain, John N. (1997) Growing Winter Hardy Cacti in Cold/Wet Conditions. Pg. 47- 48.

Sydow, G. (1983) KAKTUS 3: 65-66.

Sydow, G. (1984) KAKTUS 4: 91.

Hvis der imellem læserne skulle være nogen der har litteratur om *Opuntia rutila*, *Opuntia pachyclada rosea* eller *Opuntia* 'Rutilans' eller har plantemateriale af noget af ovenstående, er jeg meget interesseret i dette.

Jeg vil gerne sige tak til Steve Jankalski for at få lov til at oversætte hans artikel, samt sige mange tak for alle de informationer som David J. Ferguson har været så venlig at dele med mig, uden dette, var denne artikel aldrig blevet til det den er!

Benny Møller Jensen
Aalborgvej 305, Hæstrup
DK-9800 Hjørring
Tlf. 98986585
Email: conben@post9.tele.dk
Hjemmeside: <http://home9.inet.tele.dk/conben>

Copyright Benny Møller Jensen

Tenerife - lokaliteter på de endemiske planter.

2. Teno-bjergene - øens vilde vestdel.

Betegnelsen "wild west" er i dette tilfælde ikke overdrevet. Her i den vestlige del af øen er der ikke nogen turist seværdigheder og derfor ingen store hoteller. Undtagelsen er Los Gigantes, en meget stille by. Vejen fra den sydlige del af øen ender her. Navnet Los Gigantes føres tilbage til de stejle kystklippevægge, der spærrer vejen langs med kysten og er en del af Teno-bjergene. For at nå frem til den centrale del af Teno skal man køre ad serpenterne mellem terrasserne på de enkelte indhegnede plantager. I vejkannten møder man allerede Cardonals typiske planter og senere også Taibabals: forgrenede småtræer af *Kleinia neriifolia* (*Senecio neriifolia*), *Euphorbia balsamifera*, *Euphorbia obtusifolia*, de robuste *Aeonium pseudourbicum*, græsarterne *Tricholaena teneriffae*, *Lavandula canariensis*, træ "Balo" - *Plocama pendula* (*Rubieaceae*), mange *Asteraceae* og påfaldende *Nicotiana glauca* (*Solanaceae* - vildtobak) med deres blå blade. Højt på klip-

pevæggene over os ser vi grupper af *Euphorbia canariensis* (Cardon). Men her i juni ser det hele ret tørt og vissent ud.

Mere grønt og fugtigt virker området omkring landsbyen Santiago del Teide, der ligger på en højslette. Her finder vi store, kugleformede *Euphorbia obtusifolia* (Taibaba) buske, kanarisk fyr, eukalyptus og mandeltræer, men også store eksemplarer af *Agave americana*. Landsbyen havde i starten af vort århundrede stort held i uheldet. Da vulkanen Teide brød ud sidste gang, standsede lavastrømmen umiddelbart før landsbyen. Kun ved skyfri himmel kan man kaste et blik på den lidt uhyggelige vulkan. Lavaørkenen omkring den lidt højere placerede landsby Arguayo minder stadigvæk om dengang og at faren lurar i baggrunden. De størknede sorte lavamasser begravede frugtplantager og terrassemarker under sig og lavaen er meget skarpkantet.

De gamle lavaområder nær Arguayo viser en

Euphorbia obtusifolia 2 m bred busk på højsletten nær Santiago del Teide.

stor sukkulent mangfoldighed. Her gror f.eks. store grupper af *Aeonium pseudourbicum* med en højde mellem 0,5 m og 1,5 m. Endvidere ser man forgrenede *Aeonium holochrysum* med mange små rosetter, *E. obtusifolia* og den lidt slankere *E. regis-jubae*. Selv uden blade kan man tydeligt se forskellen mellem disse to arter. Påfaldende er buskene af *Allagopappus dichotomus* og de robuste *Sonchus canariensis* med fine blade. Begge arter tilhører familien Asteraceae og bliver ca 1 m høje. Lidt højere oppe i retning af Teide går vegetationen over til kanariske fyrretræer.

Drejer man i Santiago del Teide mod vest, når man frem til det egentlige hjerte af Tenobjergene. Takket været et tysk initiativ, fra såvel restaurantejeren som bus- og safari arrangøren, er der opstået en pilgrimsstrøm til landsbyen Masca. Oprindeligt bestod Masca af nogle gamle kanariske bygninger i en dyb kløft. I gamle dage var byen kun tilgængelig fra havet gennem en Barranco med muldyr som trækdyr og blev derfor flittigt brugt som skjul af piraterne. Men også en meget nøgtern tænkende botaniker kan her finde mere end et ubeskriveligt udsyn.

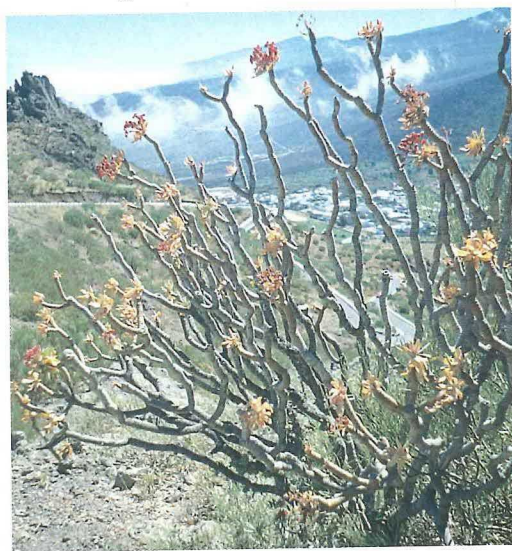
Allerede ved Pas de Araza der ligger mellem Santiago og Masca bliver den grønne *E.*

obtusifolia afløst af den mere sjældne *E. atropurpurea*, som kun gror her på denne del af øen. Grenene er snoede, men også uden de karakteriske røde blade og blomster genkender man planten med det samme. Planten gror i selskab med *Aeonium urbicum*, der er ca 50 cm høj. På vejen ned til Masca kører man under nogle overhængede klippeskrænter begroet med *E. obtusifolia*, *Agave americana*, *Aeonium canariensis* og *Aeonium holochrysum*. I bunden af kløften gror de endemiske palmer *Phoenix canariensis* og Masca er den sidste naturlige lokalitet for vildpopulationen på Tenerife. Palmerne bliver 12-15 m høje, bærer ca 60-100 blade, indtil 7 m lange og den komplette blomsterrespektive frøstand er 1,5 m lang. Frugterne ligner dadler og er spiselige, men bliver dog ikke høstet.

Vi lader nu den frodige, romantiske og barske Masca-dal bag os og kører op ad en smal bjergvej. Det første stop er Carrizal Alto med dens to eller tre huse. Vi følger en smal klippevej parallel med havet og stiger op til en bjergtop, der minder om Matterhorn. Også her finder vi *E. atropurpurea*, hvidblomstrende *Retama raetam* (Fabaceae-gyvel) og tornløse *Opuntia ficus-barbarica*. Desværre gemmer der sig en enkelt *A. amer-*

Aeonium pseudourbicum i blomst ca 120 cm høj nær Chio på en lavamark.

Euphorbia atropurpurea også kaldet for "Taibaba majorera" i passet mellem Santiago del Teide og Masca.

icana mellem buskene, og dens lange torne på bladspidsen stikker mig forfærdeligt. Af bundplanter finder vi *Greenovia aurea* og den mere spinkle *Greenovia dodrentalis*, endvidere stamløse store rosetter af *Aeonium canariense* og *Aeonium haworthii*'s blå rosetter. Toppen af det hele er miniplanten *Monanthes polyphylla* gemt mellem stenene. Plantens rosetter er ca 2 cm i diameter og de kompakte blade viser en dugdråbe lignende struktur. Slægten *Monanthes* er endemisk på Kanarie-Øerne og i Nordafrika. *Monanthes polyphylla* gror kun i Teno-bjergene. Planten ligner meget *M. Pallens* fra naboøen Gomera. (Foto i CSJ (US) 3/98, s. 118). *Aeonium urbicum* og *Aeonium sedifolium* supplerer *Crassula* slægten, der findes ved klippevejen nær Carrizal. Også mange ikke sukkulente endemiske planter forefindes, f.eks. *Echium aculeatum* buske (Boraginaceae). Den næste station er Tabaiaba-passet, vejgrænsen mellem det tørre bjerglandskab i læ og nordsiden af Teno-bjergene der er udsat for passatvinden. På den tørre sydvendte side gror guirlander af *A. haworthii* og

A. tabuliforme som ligner flade tallerkener osv., omkring hjørnet de fugtelskende "monte verde" buske som skræppe, erika og laurbær. Nu har vi frit udblik mod nordkysten og græsengene nær El Palmar.

Punta del Teno skal vi også nævne på den yderste vestspids af øen indenfor det aride område. Man kommer til byen, hvis man følger vejen langs nordkysten. Desværre var vejen i 1998 spærret nær Buenavista. Foruden Cardonals typiske vegetation gror her mellem kystklipperne store puder af vindblæste *Euphorbia aphylla*. Planterigdommen med mere end 300 forskellige arter i dette område er nok øens største. Bjergvejen til landsbyen Teno Alto fører os gennem den imponerende flotte Cardonal vegetation. Det næste afsnit af vores Tenerife rapport fører os til nordkysten af øen, hvor de sidste vilde dragetræer har hjemme.

Richter Sukkulenten
Im Mittelweg 1
D-55294 Bodenheim
(overs.H.B. Erritzøe)

En klippe i Taibaba passet bevokset med Aeonium haworthii.

Erfaringer med postordre køb.

Siden 1964 har jeg fået mange planter ind i min samling via postordre-køb, og her er ganske kortfattet mine erfaringer.

Kaktusgartneriet M.SCHLEIPFER var et af de første steder, hvor jeg bestilte planter. Han kalder mig derfor oldinge-kunde. Hans planteliste indeholder gode informationer, der især for nybegyndere er værdifulde. Listen indeholder jævnt gode kaktus og sukkulent tilbud, men lidt for den kræsne smag. For dem der kan lide hybrider, er der masser af flotte Echinopsis krydsninger og ekstra tilbud indenfor Sanseveria og Faucaria. Jeg benytter mig også af Schleipfers kaktus og Lithopsjord. Engang imellem er de tilsendte planter lidt knebne i størrelse i forhold til prisen.

Adressen:

Kaktusgartneri Max Schleipfer
Sedelweg 71 D-86356
Neusäss b. Augsburg

I de senere år er der åbnet et nyt godt kaktusgartneri i Niederbayern, nemlig hos ALBERT PLAPP. Der fås gode og store planter for pengene. Hovedvægten i Plapps liste er rariteter, mere almindelige dukker kun op i fåtal. Et stort tilbud i Sulcorebutia. Et gartneri der er værd at prøve.

Adressen :

Kaktusgartneri Albert Plapp
Drosseweg 5
D- 84178 Jesendorf

Et godt sted at få sukkulentyer fra er : Sukkulenten -Kulturen Max WIELAND i Wiesbaden, der overvejende byder på privat fremdrevne planter. Her kan man f.eks. indenfor Agaver næsten få alt hvad hjertet begærer, men også Aloer, Aeonium og Echeveria.

Adressen :

Sukkulenten-Kulturen, Max Wieland
Bürschgartenstrasse 14
D- 65193 Wiesbaden

Et nyt skud på stammen af specialgartnerier

i Tyskland er CONO's PARADISE. Flotte tilbud til alle Mesem's specialister, især indenfor Conophytum og Lithops, men også masser af andre Mesembryanthemum slægter, man ellers aldrig ser i nogen plantelister. Gode planter, som man modtager kun få dage efter bestillingen, med regning. Plantelisten tilsendes, dog er det noget af en plage at arbejde sig igennem gnidderskriften i den.

Adressen :

Cono's Paradise, v .Uwe Beyer
Dorfstrasse 10
D- 56 729 Nettehoefe.

Hans Keil

-fortsættes i næste udgave-

KLINKER var slesviger.

Slesvig, som også har lagt navn til landsdelen Sydslesvig, har haft en (kaktus)gartner, hvis navn er blevet knyttet til et kaktusnavn. Det drejer sig om *Turbinicarpus klinkerianus*.

Christian Klinker nåede en høj alder på over 90 år, han døde i begyndelsen af 1960'erne, begravedes på Slesvig domkirkes kirkegård. På graven satte familien en stor gravsten, hvorpå der var indmejslet en Agave og en Aloé.

Klinker passede sine kaktus næsten til det sidste, da familien dog havde større interesse i stueplanter og løghandel, spredtes hans flotte planter efter hans død, så der i dag kun findes enkelte klinkerske eksemplarer endnu hos nogle kaktusvenner.

I Klinkers velmagtsdage kom der adskillige navnkundige kaktusfolk til Slesvig, både fra Danmark og Tyskland, for at gæste Klinkers samling og dette forklarer, at Backeberg og Jacobsen fandt ham værdig til at lægge navn til en ny *Turbinicarpus*- art , nemlig *T.klinkerianus*.

Hans Keil

Am Toft 1, D-24888 Loit, Tyskland

Notat om frøudsæd

Frøformering er ikke det, der beskæftiger mig mest. Faktisk sår jeg sjældent mere end 8-10 frøportioner ad gangen. Det er altså frøformering i mindre stil, der nu skal beskrives.

Jeg sår i reglen midt i april. Dette har den praktiske årsag, at på det tidspunkt er de mere varmekrævende af mine planter flyttet tilbage til sommerophold i drivhuset, og så er vindueskarmene ledige.

Først jorden: jeg anvender en blanding af 4/5 findelt tørvestrøelse og ca. 1/5 sand/fint grus. Blandingen bliver steriliseret i ovnen 1,5-2 timer ved 160°C. Jord, der opvarmes lugter fælt, men lugtgenerne kan mindskes ganske betragteligt ved brug af en stegepose. Fyld stegeposen ca. halvt op med *tør* jord og tryk mest mulig luft ud af posen. Luk dernæst posen med den dertil medfølgende strip. Under sterilisationsprocessen afgives fra jorden luft/vanddamp, der vil få posen til at udvide sig maksimalt - (det er derfor, at jorden helst skal være så tør som muligt). Læg posen med jorden på den nederste hylde i ovnen, så posen ikke rammer en evt. grill, når den udvider sig. Hvis det sker, smelter posen nemlig ved berøringen med grillelementet, og så har man stanken alligevel. HUSK også, at stegeposerne ikke kan tåle temperaturer over 200°C, thi så bliver posen sprød, og når den tages ud, vil den splintres, hvorved jorden vil spredes over det nærmest tilgængelige areal.

Mens jorden er i ovnen, klargøres potter, underskåle og navneskilte. Jeg vasker i reglen potter og skåle med almindeligt opvaskemiddel i meget varmt vand. Valg af potte/skålestørrelse er naturligvis afhængig af, hvad der skal sås i den, men i reglen anbringer jeg fire 6-cm-potter sammen i en lille underskål - en plastkødbakke f.eks. er udmærket. Navneskiltene er altid helt nye og rene.

Når såjorden er færdig i ovnen, får den lov til køle ned til håndvarme. Derefter anbringes stegeposen med den sterile jord inden i en anden plastpose. Stegeposer har nemlig en vis tendens til at splintre, når de har været varmet op, og HVIS stegeposen går itu, er det nok så smart, at den er spærret inde.

Derefter fordeles jorden i de rengjorte småpotter, som stilles klar i underskålene. Jorden er i reglen for tør til såning, og tørvejord er også tilbøjelig til at være vandskyende efter en tur i ovnen, så på dette stadium hælder jeg derfor jorden over med kogende vand, blot så meget vand at det netop kommer ud i bunden af potten.

Når den gennemvandede jord igen er afkølet til håndvarme, drysser jeg frøene i potterne. Jeg gør i reglen intet for at sterilisere selve frøene, idet jeg har erfaring for, at sunde frø ikke er modtagelige for svampeinfektioner. Hvis frøene er isoleret fra en meget kødet frugt, har jeg kun skyllet og tørret dem før opbevaring. Navneskiltene sættes i potterne, efterhånden som frøene drysses i.

Potterne er i forvejen sat sammen i underskåle fire og fire - valgt efter arter. Når potterne er sået til, bliver underskålen med potterne sat i en stor plastpose, der skal hvælve sig over skålen, og åbningen af posen bøjes ind under skålen. Hele systemet anbringes i et skyggefuldt vindue over en radiator. Det er herefter ikke nødvendigt at foretage sig andet end spændt at holde øje med spiringen.

Når frøene er spiret åbnes for posen, så der kan slippe luft ind. Her må man spille lidt pr. gehør, hvis frøene kun spirer i een af potterne, kan det være nødvendigt at tage denne ene potte ud af posen, og anbringe den for sig selv. Når spiringen ser ud til at omfatte det antal frø, man kan forvente spiring fra, flyttes potten til et sydvendt vindue, men lidt inde i rummet, så de små planter ikke får direkte sol. Dette vindue er i de nederste ca. 40 cm beskyttet mod stuen af indvendige plastruder - lidt ligesom et akvarium.

Når de små planter har fået deres første rigtige torne (eller blade, hvis det ikke lige er en kaktus), bliver de flyttet ud i drivhuset, og anbragt på et efter omstændighederne passende sted: i skygge af større planter, på hylde under bordet, eller hvor det nu er passende, og hvor der er plads. Men altid skyggefuldt. Når planterne vokser til, kan de gradvis få sol.

Prikling sker, når pladsen i potten kræver det. Det er en stor fordel, hvis man kan vente til året efter, for de små planter kan bedst overvintres i trængsel. Men hvis der nødvendigvis skal prikles, så gør det ikke senere end midten af august, og plant småplanterne så tæt som muligt i de nye pletter. Anvendt let fugtig jordblanding, som ikke skrider sammen, når man borer huller i den.

Når jeg prikler, anvender jeg mit kære universalinstrument, pibestopperen. (Nu, hvor min mand ikke længere ryger, er det ikke mere et problem at få fat i et eksemplar.) Den lille "spade" er fremragende til at løsne jorden rundt om småplanter. "Spyddet" er glimrende til at bore små huller i den fugtige jord med - samme "spyd" er i øvrigt også fremragende til at spidde uldlus med - og den lille stopper anvendes til at presse jorden fast om småplanterne med. Stil de nypriklede planter i skygge.

Såjorden er jo i reglen næringsfattig, og det er en fordel, at de nye planter vokser sig så store som muligt, før vinteren. Jeg plejer at anvende en svag gødningsoopløsning, hver gang jeg vander mine planter, og fra det øjeblik, de små frøplanter har fået torne/blade, får de samme vandingsforhold som resten af samlingen.

Frøplanterne overvintres under de tempera-

turforhold, de voksne planter kræver. Min samling i drivhuset får ikke vand fra ca. 1. oktober til ca. 1. april, -bortset fra, at jeg kan finde på at bruse med en forstøver i marts, hvis det er varmt og solskin. Småplanterne får samme behandling, men dog lidt overbrusning med en forstøver i solskinsvejr vinteren igennem, hvis det ser ud til at være nødvendigt.

En hel del planter dør den første vinter, men det er nu engang naturens gang, og jeg har konstateret, at denne behandling giver det bedste resultat på længere sigt. Hvis man nemlig beholder småplanterne inde i stuen det første år, og vander vinteren igennem, dør de alligevel efter den første overvintring under barskere forhold.

Min gamle mor, der netop har rundet de 80, sår hvert år en pose blandede kaktusfrø indkøbt i den lokale brugs. Hun sår uden kunstgreb af nogen art, almindelig jord, en almindelig lerpotte, og frøene bliver bare stillet i vindueskarmen med et omvendt plastbæger over. Min mor har hvert år en formidabel succes. Så alle de ovenfor beskrevne kunstgreb er i virkeligheden slet ikke nødvendige. Bare gæk hen og gør lige så.

Hanna E. Hansen

Limfjordsvej 1 . 2720 Vanløse

Lophophora williamsii, nem ved frøudsæd.

DEN DANSKE KAKTUSPIONEER F.M.KNUTH

(fortsættelse fra sidste nummer)

I et telefonisk interview med lensgreven på Knuthenborg, Adam Knuth, spørger jeg til faderens store kaktussamling. Fra gamle avisartikler ved jeg, at samlingen oprindeligt fyldte 4 store drivhuse og på sin tid var enestående i Nordeuropa. Adam Knuth fortæller om hvordan den store samling var flittigt besøgt af parkens gæster gennem hans barndom, og om hvilken oplevelse det var som knægt, at færdes blandt de store, tornede vækster. Han erindrer sig duften om foråret, når blomsterne på de store søjler sprang ud, og synet af de store natteblomster på den vidtforgrenede *Senilicereus*.

Men under krigen, hvor der er knaphed på brændsel og ydermere en række hårde isvintrere, bliver det for dyrt for F.M.Knuth at varme drivhusene op til de nødvendige 10°C. Han beslutter sig derfor i 1948 til at skille sig af med halvdelen af samlingen, og nedlægge

de to af drivhusene. Planterne overgår dels til hans ven, kaktusforskeren Backeberg i Tyskland, dels til Botanisk Have i København.

I 1961 tvinges F.M.Knuth så, igen af økonomiske årsager, til at afhænde den sidste halvdel af sin samling. Nu er det, ifølge Lollands Folketidende d.6/4 1961, de høje lønninger samt den korte arbejdstid for lønnet personale, der gør den pasningskrævende samling til en økonomisk belastning. F.M.Knuth udtaler til avisen, at det sandelig ikke er med glæde, at han nu må lukke samlingen for offentligheden og afhænde den til Zürich's Botaniske Have. Når den sidste del af samlingen nu skal udenlands hænger det sammen med en manglende kapacitet, både på Landbohøjskolen og i Kbh's Botaniske Have, som begge først fik samlingen tilbudt. Imidlertid fører avisskriverierne til stor offentlig interesse, og i sidste øjeblik overføres samlingen istedet til Kbh's Zoologiske Have, hvor planterne installeres i et stort ørkenterrium for bl.a. leguaner. Dette terrarium er nu nedlagt for flere år siden og planterne overført til Kbh's Botaniske Have.

Da Adam Knuth overtager godset Knuthenborg i 1970 er alle spor af drivhuse og samling således forlængst forsvundet. Det eneste tilbageværende minde er et gammelt skilt, der engang viste vej til samlingen. Det ligger nu, som et gammelt klenodie, i et af godsets loftsrums.

Men takket være A.Knuths velvilje bringes uddrag af bøgerne nu ud til N.K.S.'s medlemmer og hermed følger den første del af F.M.Knuths levende beretning om sin store Mexicorejse i 1928. Beretningen er et uddrag fra "Den Ny Kaktusbog" udgivet i 1930.

Susan Schou Sørensen
Søndre Allé 45 -DK-2500 Valby

Echinocactus grusonii fra F.M.Knuths samling, nu i Københavns Botaniske have.

Paa Kaktusjagt i Det uvejsomme Mexico

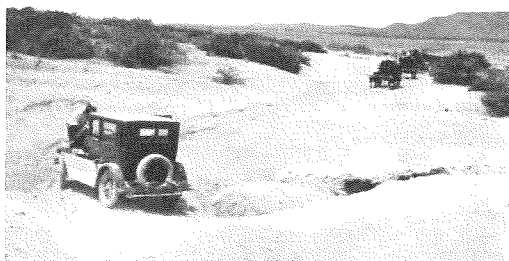
1. del af F.M. Knuths rejsebeskrivelse fra Sierra de la Paila

Naar Temperaturen roligt og uden Vaklen forlængst har passeret 30°-Stregen, saa ligger en Person, der har tilbragt mere end 90 % af sit Liv i de lyse Nætters Lande, ikke mere i Sengen, men paa den; og kommer Kviksølvet nærmere hen mod 40°-Stregen, saa forslaaar det ikke engang, men man søger at tilvejebringe al den Gennemtræk, det er muligt at producere i en tropisk By, som, fordi den ligger i en Gryde mellem solskoldede Bjerge, lider af konstant Vind-stille. Nu siger et mexicansk Ordsprog ganske vist, at vil en ung og livsglad Kone gerne skille sig af med sin noget ældre Mand paa en nem Maade, saa skal hun blot tage Tæppet af hans Fødder, naar han sover, saa vil en rask lille Lungebetændelse besørge Resten. Men jeg er urokkeligt overbevist om, at dette Ordsprog umuligt kan være lavet i *Monterrey*, hvor denne Beretning tager sin Begyndelse.

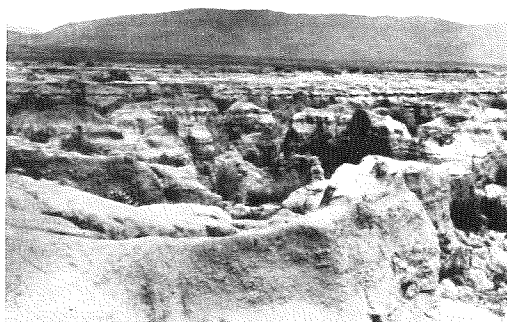
Takket være min medfødte Aversion mod Festdage havde jeg fastsat Dagen for Afrejsen til Cinco de Mayo, den femte Maj, som foruden at være min Fødselsdag tillige var den store nationale Festdag, omtrent svarende til vor Grundlovsdag. Dagene inden var gaaet med allehaande Forberedelser, jeg havde antaget en ung Mand ved Navn Pedro som »Chauffør«, faaet efterset Bilen, anskaffet forskellige Ting baade til denne og til mig selv, og havde pakket de nødvendige Ting sam-

men i en lille Kuffert. Alt var klart.

At køre i Bil i Mexico er ganske forskelligt fra f.Eks. at køre fra Hellerup til Gilleleje. Paa nær ganske enkelte Strækninger, er Veje i moderne Forstand ukendt. Færdslen foregaar ad Spor, slidt dybe af fire Aarhundreders Oksekærre-Færdsel, bugtende sig efter Terrænet, krydsende gennem Flodsenge paa Steder, der gennem Aartusinder har været de Indfødtes Vadesteder. Landet er bjergrigt, tyndt befolket og i Kaktusegnene skovløst. Mellem de enkelte Landsbyer findes ingen Huse. Man skal tage alt med hjemmefra, selv Vand, baade til sig selv og til Bilen, og ikke regne med at købe noget under-vejs, da det er rent tilfældigt, om man kan faa noget. Som nævnt, var denne lille Turs Udgangspunkt *Monterrey*, Hovedstaden i Staten Nuevo Leon. Maalet for Turen var *Sierra de la Paila*, en uvejsom, vand-løs Bjergkæde fjernt fra lovlydige Folks alfare Veje. Den første Dags Tur er uden synderlig Interesse, da den foregaar gennem velkendt Terræn. Vi samlede forskellige Kaktus undervejs, punkterede et Par Gange, og ankom om Aftenen velbeholdne til *Saltillo*. Kort forinden passerede vi en lille By med brede, retvinklede Gader og lave huse. Byens vise fædre havde ved pile paa alle Gadehjørner tilkendegivet, at det var en Stad med den rette Fremskridtsmand: ensrettet Færdsel i alle Gader, værsgo!

Fra Paila-Turen dårlige veje vest for Saltillo.

Fra Paila-Turen dårlige veje vest for Saltillo.

Hamatocactus hamatacanthus med fuldt udsprungne blomster.

Da jeg kørte gennem Byen, noterede jeg med Stolthed paa Byens Vegne: tre *ensrettede* Oksekærrer plus min egen *ensrettede* Chevrolet!

I Saltillo lykkedes det mig at faa Hotelplads, til Trods for, at Byen var fyldt med Militære (der havde lige været Revolution i den Del af Landet). Vi pakkede Kaktus til Midnat, og fortsatte videre vestpaa den næste Morgen. 6. Maj: Saltillo-Gral. Cepeda-Parras, 61+96 km. Dagens Udbytte var ringe. Magen til øde Landskab som umiddelbart Vest for Saltillo skal man lede efter. Det gik først op ad en stejl Gade, og ud ad Byen, som ligger paa en Bakke nedad mod Øst. Før vi kørte, fik vi arrangeret to Brædder mellem For- og Bagskærm paa Vognens venstre Side, saaledes at der fremkom en Slags Kasse med Trinbrættet som Bund. Deri anbragte vi foruden

forskellige tomme Sække, Værktøj, Trækasser og Pakmateriale, to Dunke Benzin (à 17 1), 1 Dunk Olie, og 2 gamle Benzindunke, fyldt med Drikkevand.

Umiddelbart Vest for Saltillo er Landskabet ganske fladt og stenet; adskillige Steder er Jorden hvid, og bestaar af fast, haard Kalkklippe uden den ringeste Bevoksning. Af Kaktus fandtes der *Thel. bicolor*, *Op. microdasy* i en lys (normal) Varietet med gule Blomster og en mørkere Varietet med orange til rødlige Blomster. Blomsternes og Tornenes Farve stemmer altid overens. Desforuden *Ham. hamatacanthus*, hvoraf jeg samlede een stor Plante, ellers intet paa det Sted. Desuden findes *Cyl. tunicata*, *Cyl. leptocaulis* og en dobbelt saa tyk *Cylindropuntia* foruden flere flade *Opuntia*.

Vejen var slet fra første Færd, og blev ube-

tinget værre, jo længere vi kom frem. Det var meget varmt og fantastisk støvet, og da der blæste en sagte Østens vind, fik vi drevet alt vort eget Støv i Hovedet, saa snart jeg gik ned paa 1. Gear, hvad der ofte var nødvendigt af Hensyn til Vejens Tilstand.

Ad elendige Spor, gennem *arroyos* (Flodsenge) og over *lomas* (Høje) fortsatte vi Time efter Time. Landskabet var en flad Dal, adskillige Steder irrigeret og dyrket. Ved 2-Tiden ankom vi til Gral. Cepeda efter at være kørt 20 km forkert ad en Vej, der var værre end den rigtige. Den gik op og ned ad *Lomas*, det var i den værste Middagshede, og vi havde i de sidste 3 - 4 Landsbyer forgæves spurgt efter noget at drikke.

Folks Begreber om Afstande er ganske haabløse, og de ved mange Gange knapt hvad den *pueblo* hedder, de bor i.

I en *pueblito* (lille Landsby) 5 km før Gral. Cepeda kunde vi ikke holde det ud længere efter at være kommet tilbage efter de 20 km forkert, men drak Vand, som en Indianerkone gav os i et Trækruis. Jeg drikker ellers af Princip aldrig Vand i Udlandet, men tvunget af Tørst og Støv har jeg nogle faa Gange gjort det i Mexico. Det har ogsaa hævnnet sig. Dette Vand her var mærkværdig koldt, Pedro paastod, at det var *destilado*, men da jeg forklarede ham, hvad det var, ændrede han sin Paastand til, at det var *buen filtrado* gennem Sten. hvilket lød særdeles sandsynligt.

Kort før Gral. Cepeda, paa den første *Loma*, vi passerede kommende østfra, samlede jeg Resten af Dagens Høst: *Cor. echinoidea* i flere Varieteter, *Th. bicolor*, og 1 eller 2 *Mammillaries*. Paa samme Sted iagttoges *Op. rufida* - endnu mørkere end den orange *microdasy* fra Saltillo - flere andre Slags *Op.* og *Ham. hamatacanthus*, hvoraf jeg tog et lille Eksempplar.

F.M. Knuth "Den ny Kaktusbog" kap. 11 udgivet 1930 på Gyldendals forlag

NKS konkurrencen

Vindere af NKS konkurrencen (Højeste kaktus-søjle)

Jeg har udvalgt tre vindere ud af de tre indsendte breve, så det var jo ikke det store besvær. Dette vil også være den sidste konkurrence i det næste stykke tid, da jeg finder at medlemmerne ikke er så interesseret i dette.

Vinder nr. 1

Nora og Viggo Andersen

Vangevej 6, 4000 Kalundborg.

En blå *Cereus*??, er den højeste vi har, den er 208cm. Det er nok sidste år at vi kan overvinde den, inden den gror igennem taget.

Nora og Viggo's blå *Cereus* 208cm.

NKS konkurrencen

Vinder nr. 2
Geir Kyllingstad
Kvednabjerget 35
4332 Figgjo- Norge.

På billedet ses Ole ved siden af min kaktus-søjle, den er 162cm høj. Jeg kender ikke navnet på den, men blomsterne dufter og springer ud om natten. Kan nogen fortælle mig navnet på denne plante.

Vinder nr. 3
Bent Nielsen
Sdr. Strandvej 161
6710 Esbjerg V

Bent har også indsendt et billede dog ikke af en kaktus men af en *Euphorbia trigona* og to unge samlere Kristian og Frederik. Planten er 340cm høj.

Alle vindere vil få tilsendt kaktuskruke snarest.

M.v.h Formanden

Ole og kaktussøjlen på 162cm.

NKS/KAKTUS 34 (2)

Euphorbia trigona 340cm, Kristian og Frederik.

Kaktussamling sælges.

Jeg ønsker at sælge min samling af kaktus, ca 1000 stk. Både store og små. Samlingen er fra 1983 og kaktusserne har altid stået i drivhus. Endvidere sælges også Rhododendron og alpine planter.

Alt er til salg d. 30/4 1999 fra kl. 09.00-20.00.
Kurt Sørensen, Ewaldshave 11,
Holbæk, tlf. 59 43 22 77.

Samling sælges.

Af helbredsgrunde sælges samling med mange sjældne kaktus og sukkulenter.

Axel Ansø, Sdr. Øsløsvej 11,
7742 Vesløs, tlf. 97 99 34 91.

Stor kaktus- og sukkulentsamling sælges.

Grundet Egon Josiassen's bortgang sælges hans store plantesamling, der er blandt mange gode planter en del forskellige agaver.

Ring og få flere oplysninger.
Viola Josiassen, Tjørnebakken 17,
4400 Kalundborg, tlf. 59 50 83 41.

Echinopsis hybrider sælges

Flere farver, pris fra 5,00 til 20,00 kr plus porto.
Kaj Christiansen
Eddavej 10-13, 5210 Odense NV
Tlf. 66 16 49 42.

Selenicereus pteranthus søges!!

Jeg vil gerne få kjøpe en kaktus ved navn Nattens Dronning (*Selenicereus pteranthus*), det er lange stengler hele kaktusen består av, bare lange stengler. Hele planten eller avliggare kjøpes.

Gudrun Olsen, Box 88, 5454 Sæbøvik, Norge.

Søges!!

Epiphyllum grandilobum eller oplysning om hvor jeg kan få fat på den. *Selenicereus hondurensis* og *Selenicereus (Strophocactus) wittii*. Sælges: Diverse små-agaver og *Yucca*. Diverse stiklinger af *Epiphyllum*, Botaniske såvel som hybrider. Diverse stiklinger af *Selenicereus*, *Eriocereus*, *Harrisia*, *Movellia*, *Heliocereus* og *Opuntia*.

Erling Kofoed

Kirkebyvej 30, 3700 Rønne, Bornholm
Tlf. 56 96 31 31 eller 20 41 05 28.

Kaktustur 99

Tyskland -Holland -Belgien

Kr.himmelfarts-ferien d.13.-16maj 1999.

I årets første nummer af Kaktus bragte vi en uddybende annonce med opfordring til vore medlemmer om at tilmelde sig denne sidste indkøbstur i dette årtusinde-tankevækkende! Vi er nu oppe på 28 tilmeldinger og vi gennemfører turen, selvom vi meget gerne vil have flere med.

Vi besøger følgende gartnerier.

Fredag: Specks, Katze og Lakerveld.

Lørdag : Grootsholten, Noltee og De Herdt.

Turen starter torsdag d.13 maj kl:7.00 ved flyvebådens kaj i København- videre til Københavns Hovedbanegård og derpå opsamling flere steder langs motorvejen til Fredericia for at samle jyderne op.

Turen indbefatter kørsel i luksusbus, 3 overnatninger med morgen- og aftensmad (3 retter) Prisen er 1950 Dkr.; 2400 Skr. ; 2250 Nkr.

Tilmelding til : Hans Dall, Lærkevej 37, 2605 Brønby, Danmark Tlf. (0045) 43 96 11 47 som sagt- tag dig sammen- tilmeld dig hurtigt! Du vil ikke fortryde.

Indbetaling

I Danmark ved Per Rønkel : Bjarnehøjvej 13, 3390 Hundested Giro : 5205913

I Sverige : Postgirot, kontonr 76 07 72 - 4

I Norge : Postbanken, kontonr: 0806 1914219
Med venlig hilsen, Hans Dall, Per Rønkel og Peter Brandt Pedersen

Formanden beretter om medlemskrisen i NKS.

Omkring 20% af Nordisk Kaktus selskabs medlemmer valgte ikke at betale kontingent for året 1999. Det vil sige at medlemstallet er nede på ca. 400 medlemmer. Det er ikke nogen god situation og NKS vil få svært ved at overleve hvis der ikke sker nogle ændringer i årets løb.

Hvad skyldes så denne drastiske medlems nedgang.

Ja her kan jeg kun gisne og komme med nogle formodninger. Vi ved jo nok allesammen at der har været økonomiske nedgangs tider worldwide, krisen kradser og man bliver nødt til at spare hvor man kan. Dette kan være en af grundene til at medlemmerne svigter. I sådanne situationer vil de mindst fanatiske samlere naturligt nok falde fra og spare de 250 danske kr. et medlemsskab koster. Dette er nu nok ikke den eneste grund. Det elektroniske medie, her tænker jeg på internettet, har jo nok også sin del af medlemsnedgangen. Der er uanede mængder af information omkring kaktus og sukkulenter i cyberspace, så bare ved et klik med musen kan du hente information om hvilken som helst kaktus, med udførlige data og endda med et billede fra det naturlige voksested. Dette kan man gøre for næsten ingen penge og kun på få minutter i stedet for at vente på et blad der udkommer hver tredje måned. Dette formoder jeg også har en del af æren af medlemsnedgangen. NKS kontingentet er også højere end f.eks. det tyske og det engelske kaktusselskabs kontingent. Da disse to kaktusselskaber også udgiver nogle virkelig professionelle blade med rigtig mange rejsebeskrivelser bekræftet af de rigtig store samlere, bliver det jo svært for et blad som Kaktus, som jo virkelig er for hobby og amatør samleren at følge med. (Medlemstallet i det engelske kaktus selskab har været stærkt stigende de sidste to år). Da de fleste her i Norden har gode engelsk og tysk kundskaber nu til dags, kan man jo godt forestille sig at nogle konverterer til et af disse kaktusselskaber i stedet. Samtidig vil NKS jo ikke få særlig mange medlemmer uden for de nordiske sprogrænser.

Tendensen har også været (især i Danmark) at folk mere er begyndt at interessere sig for andre ting i planteriget end kaktus og sukkulenter. Alpine planter og Rhododendron har virkelig været i højsædet, så man begynder at sortere fra i sine interesser, da man får for meget at tage hensyn til. Her bliver kaktus og sukkulenterne tit sorteper.

En anden tendens har også været at folk har

meldt sig ud af NKS og kun har valgt at være medlem af en af kredsene.

En sidste grund kan også være at folk er utilfredse med bestyrelsen der sidder i NKS og melder sig ud lige så stille. Jeg har ikke noget kendskab til dette, da jeg ikke får nogle meldinger udefra. Men det meste af bestyrelsen er på valg til årsmødet i år, så nye kræfter er velkomne.

Hvilke muligheder har NKS

Med det nuværende medlemstal vil det nuværende kontingent på 250 dk.kr ikke være tilstrækkeligt for at udgive et blad fire gange årligt. Det kan løses på flere måder men vil sikkert ikke være holdbart i længden. Det eneste rigtige er at få fat i nogle nye medlemmer, men det er jo nemmere sagt end gjort, medlemstallet har været dalende siden sidst i firserne.

Muligheder

1. Kontingentet kan hæves med 50-60 kr., men det vil givetvis resultere i flere udmeldinger.
 2. NKS udgiver kun 3 blade årligt, men bibeholder det nuværende kontingent. Det vil nok desværre også give flere udmeldinger.
 3. NKS opløses i henhold til vedtægterne § 11*
- (*) §11. Nordisk Kaktus Selskab kan kun opløses, såfremt dette vedtages ved almindeligt stemmeflertal ved 2 på hinanden følgende generalforsamlinger.
- a) Selskabets ejendele tilfalder herefter sådanne foreninger eller institutioner, der i videst muligt omfang opfylder Nordisk Kaktus Selskabs formålsparagraffer.

Det er nogle muligheder, det kan være der er andre løsninger når vi kommer til årsmødet, men det er vigtigt at tænke på at det eneste rigtige er at få flere medlemmer igen. Det er den bedste vej ud af krisen, alt andet er uholdbart. Så kære venner ud at kapre medlemmer og husk at denne gang er det vigtigt at møde op til årsmødet. Det gælder NKS's overlevelse ind i det næste årtusinde.

Formanden.

Nordisk Kaktus Selskab

Og Vestsjællandskredsen indbyder til

Årsmøde 1999

Lørdag og søndag d.21-22 August

Ubberup Højskole

Højskolevej 6 . 4400 Kalundborg . Tlf 59 50 00 80

Program

Lørdag d.21 august 1999

Kl. 12.00-13.00	Indkvartering
Kl. 13.00-13.30	Velkomst og kaffe
Kl. 13.30-17.30	Kaktusbesøg hos tre samlere i Kalundborg og omegn. Disse tre er Viggo Andersen, Jørgen Olsen og Mogens Madsen
Kl. 18.00-19.00	Middag
Kl. 19.00-20.00	Plantesalg
Kl. 20.00	Foredrag v. Bjarne Kjempff
Kl. 22.00	Aftenkaffe og eventuelt plantesalg

Søndag d.22 august 1999

Kl. 8.30	Morgenmad
Kl. 9.30 -11.00	Generalforsamling
Kl. 11.00-12.00	Plantesalg
Kl. 12.00-13.00	Frokost
Kl. 13.15-14.15	Foredrag
Kl. 14.30	Kaffe og farvel

Indkvartering Pris: 350.- dkr. Betales ved ankomst
275.-dkr. Uden overnatning.

Tilmelding til årsmødet senest 31/7 1999 hos :

Mogens Madsen tlf. 59 50 80 69.

E-mail-adresse : mmadsen@post.tele.dk

Driftsregnskab for Nordisk Kaktus Selskab 1998

UDGIFTER	1997 Danmark	1997 Sverige	1998 Danmark	1998 Sverige
Kontorartikler	3406.27		9874.45	
Porto	12608.66		11459.92	
Kaktus oaS	100471.25		99338.75	
Bibliotek	744.01	2044.00	944.56	1205.00
Møder/Rejser	400.00		95.00	
Plantekøb			4000.00	
Frøindkøb			6906.38	
Merchandise			4742.00	
Gaver			646.07	
Gebyr	487.00	635.00	645.00	649.00
Andre udgifter	1067.00	1640.00	78.00	

I ALT UDGIFTER	119184.19	4319.00	138730.13	1854.00
-----------------------	------------------	----------------	------------------	----------------

INDTÆGTER	1997 Danmark	1997 Sverige	1998 Danmark	1998 Sverige
Kontingent	98940.67	32040.00	91390.02	30960.00
Renter	137.27	175.51	176.85	156.41
Annoncer	2800.00	220.00	2000.00	
Gamle 'Kaktus'	50.00	300.00		
Årsmøde	1957.00		46.00	
Indkøbscentralen	2686.74		1073.50	
Plantesalg			1700.00	
Frøsalg			6311.05	625.00
Merchandise			3100.00	
Andre indtægter	736.00	810.00		

I ALT INDTÆGTER	107307.68	33545.51	105797.42	31741.41
------------------------	------------------	-----------------	------------------	-----------------

Fortsætter næste side ...

...fortsat

Efter overførsel af penge fra den svenske konto til den danske er indestående per 31.12.98:

Dansk girokonto: DKK 44.191,42
Svensk girokonto: SEK 3.492,63
Kassebeholdning: DKK 190,50
Dubbeld Samplonius, kasserer

Kassebøger og udgiftsbilag kontrolleret.
Indtægtsbilag stikprøvevis gennemgået.
Kasse- og girobeholdning afstemt.
Jens Jensen, revisor

Kommentar til regnskabet

I år har Nordisk Kaktus Selskab haft et mindre underskud i regnskabet. Lægger man udgifterne på den danske og den svenske konto sammen, fremkommer der et beløb på ca. 140.000 kroner, mens indtægterne sammenlagt ligger kun på ca. 130.000 kroner. Underskuddet er altså på ca. 10.000 kroner og ser man nærmere efter i regnskabet er det ikke så svært at få øje på hvor det stammer fra:

På udgiftssiden har der været en stigning i kontorudgifterne, som skyldes indkøb af en stor portion brevpapir og konvolutter med NKS logo. Vi har været lidt uheldige med indkøb af nogle planter til årsmødet og tabt lidt penge på den konto. På den anden side har der så været nogle medlemmer, der har fået sig nogle flotte, store kaktus til langt under markedsprisen. Den genopståede frøliste har givet Peter Brandt og Henrik H. Madsen nogle travle dage, men regnskabsmæssigt har den været omkostningsneutral.

På indtægtssiden har der været en nedgang i vores eneste indtægtskilde af betydning: medlemmernes kontingent. Tilgangen af nye medlemmer har i 1998 ikke kunnet opveje antallet af udmeldelser. Det er ikke katastrofalt endnu, men hvis tendensen fortsætter kan det nemt blive et stort problem for NKS. Den nærmest foreliggende løsning på problemet, en forhøjelse af kontingentet, er efter min mening ikke en realistisk løsning, da den sikkert også vil

koste medlemmer. En anden løsning kunne være at få de folk som kører "på frihjul" rundt omkring i lokalkredsene til at melde sig ind i NKS. Jeg ved at der findes lokalkredsmedlemmer, som aldrig har fået sig meldt ind i Nordisk Kaktus Selskab; de låner måske NKS' blad af et andet medlem af lokalkredsen og bliver på denne måde uden omkostninger orienteret om hvad der foregår i kaktuskredse i større sammenhæng. Læs også side 42 og 43.

Kassereren

Podning af Asclepiadaceae. (Stapeliace).

Faktisk alle sukkulenter der hører under Asclepiadaceae kan podes på *Ceropegia woodii* og alle andre knolddannende *Ceropegia*.

Det gælder f.eks. slægterne:

Orbea, Oreopsis, Pachycymbium, Orbeanthus, Tridentea, Stapelia, Caralluma, Piaranthus, Huernia, Duvalia, Pectinaria, Tavaresia, Echdnopsis, Huerniopsis, Hoodia, Trichocaulon, Stapeliopsis.

Også slægterne:

Hoya, Fockea, Marsdenia, Whitesloanea, Pseudolithops kan anvendes.

Det lykkes ikke hvergang, men næsten.

Men vær lidt forsigtige med berøring af saften fra *Ceropegia*, jeg får desværre udslet at det, og har derfor måttet afhænde min samling af *Ceropegia*.

P.S. Jeg er godt nok modstander af naturfremmede operationer som podning, men visse arter kan man være nødt til at pode hvis man vil eje dem.

Mogens Madsen
Røsnaesvej 147
4400 Kalundborg.

WORLDWIDE AIRMAIL SERVICE

DOUG AND VIVI ROWLAND

200 SPRING ROAD, KEMPSTON, BEDFORD, ENGLAND, MK42 8ND

All Kinds of Desert Plant seeds supplied from stock
Send today for our free Botanical Listings

TEL/FAX: 01234 358970

Cacti Seeds and Tillandsias

Write for my list with over 3000 species.

In addition to cacti seeds, we also offer seeds of:

Sukkulenter, Euphorbien, Pachypodium, Agaven, Yucca, Cycas-palmfer, Datura, Eucalyptus, Musa-bananas, Passiflora, Palms, Mesembryanthemum, Conophytum, Lithops and many others as well as a large assortment of Tillandsien-plants.

retail-wholesale

G.Köhres

Wingertstrasse 33

D-64387 Erzhause/Darmstadt

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret? Få et gratis prøvenr. af
vort medlemsblad "Orkideer" der kommer 6
gange årligt. Kontingent kr. 290,-/340,-.

DANSKE ORCHIDE KLUB

v/Inger Lomborg . Edisonsvej 1B

1856 Frederiksberg C .

Telefon 31 21 59 58

Tidligere årgange af KAKTUS

kan købes ved henvendelse til:

Thorkild Alnor Nielsen

Langenæs Allé 26, 2. tv.

DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr. 2 940 744.

Pris: 10 kr. pr. nummer + porto.

Følgende årgange er udsolgt:

5-8-9-11-12-13-14-16.

Postfach 1107 D-71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28

UHLIG
KAKTEEN

35 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engros-handel

KAKTUS SUKKULENTER i mange arter

Gartner Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 - 2625 Vallensbæk

Tlf. 43 64 50 95

Planter sendes ikke!

RICHTER-SUKKULENTER

Postfach 12
D-55292 Bodenheim

konsekvent kun kulturplanter, 80% med oprindelsessted. Nye planter 1999: vinterhårde sclerocac., Pediocac., Escobaria., Echinocereus, Opuntia og stenhøjsplanter, tillige 140 sukkulente arter, Ariocarpus, Epithelantha, Turbinicarpus, Ancistrocactus, Tephrocactus, Agaver. Plantelisten omfatter 2000 arter. Nye frø 1999: fra Sydafrika, kaktus, mange eksotiske buske og træer. Bøger: Monografi (tysk) Turbinicarpus DM 35,-, Frilea DM 9,-, Lophophora DM 37,- plus ægte portoudgifter. Løsebladsamling: Sukkulenteratlas DM 27,- (i farve, Summary engelsk).

Ny liste efterår mod International svarkupon.

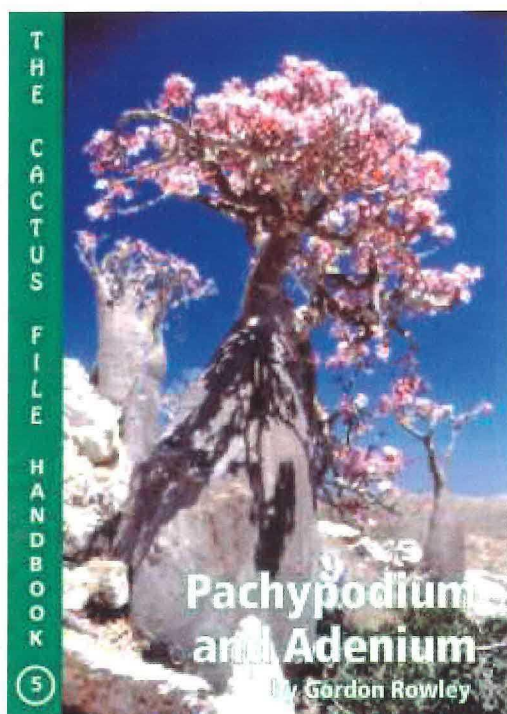
pedio's, sclero's, navajo, toumeya, yucca liste nr. 13

ariocarpus, astrophytum, ny: aztekium, frø
echinocereus, echinocactus, echino- planter
mastus, escobaria, ny: geohintonia, lo- bøger, journaler
phophora, mammillaria, turbinicarpus, aga- floppy discs
ve, yucca, lewisia, vildplanter blomster
fra SA, canada og Mexico med lokaliteter. Ny: Geohintonia mexicana
frø og Aztekium hintonii frø, podede kulturplanter af de 2 førnævnte
arter. Bøger: Nr. 1 An den Standorten von Pedio- und Sclerocactus
(tysk) DM 59,-+ pp. Nr. 2 To the Habitats of Pedio- and Sclerocactus
(engelsk) DM 69,-+ pp. Nr. 3 The Genus Sclerocactus (Cactaceae) -
(engelsk) DM 79,-+ pp. Nr. 4 The Genera Pediocactus, Navajo-Toume-
ya (engelsk) DM 84,50+ pp. Brandnew: Journal Cactaceau-Review, eng-
lish/german, Pediocactus, Sclerocactus, Navajo, Toumeya, Vol. 1 No.
1 + 2, 1998, 2 issues per year, subscription DM 48,-. Liste mod 1 inter-
national svarekupon.

P.O. Box 510 201, d-68242 mannheim, germany
tel. 49 621 794675, fax 49 621 7900332
e-mail: fhnavajo@aol.com
http://www.cactus-mall.com/navajo

MÅ IKKE BØJES!

PACHYPODIUM & ADENIUM
Cactus File Handbook, Nr 5.
Forfatter, Gordon Rowley,
80 sider med 109 farvebilleder og 39 kort.

Special offer until 30th April :
GBP21.50 UK (post free)
GBP23.00 Overseas (post free)

Price: From 1st May:
GBP23.50 UK (post free)
GBP25.00 Overseas (post free)

The Cactus File Enews is produced by:
The Cactus File
Cirio Publishing Services Ltd
5 Chevron Business Park
Lime Kiln Lane - Holbury - Southampton
SO45 2QL
UK
Tel: +44 1703 893338
Fax: +44 1703 893348
booksales@cirioweb.com, or via our web
site at <http://www.cirioweb.com/cactus/>

Indholdsfortegnelse for KAKTUS og andre Sukkulenter, nr. 2/99

Opuntia rutilans del 2. - Benny Møller Jensen	27-30
Tenerife - lokaliteter på de endemiske planter - Richter	31-33
Erfaringer med postordre køb - Hans Keil	34
Notat om frøudsæd - Hanna Hansen	35-36
Den Danske Kaktuspioner F.M.Knuth: S. Sørensen	37
Paa Kaktusjagt i Det uvejsomme Mexico - F.M Knuth	38-40
Vindere af NKS konkurrencen	40-41
Meddelelser	42-43
Årsmøde 1999	44
NKS årsregnskab	45-46